

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การตอบคำถามเกี่ยวกับชนชั้นนำ อำนาจและโครงสร้างอำนาจในชุมชนเป็นไปอย่างถูกต้องและเที่ยงตรง ผู้วิจัยได้นำเอาวิธีการศึกษาชนชั้นนำและอำนาจในชุมชนทั้ง 3 วิธีมาใช้ร่วมกันคือ เทคนิคการระบุชนชั้นนำและความมีอำนาจอิทธิพลโดยดูที่ชื่อเสียง (Reputational Technique) เทคนิคการระบุชนชั้นนำและความมีอำนาจอิทธิพลโดยดูที่ว่าใครถือครองตำแหน่งที่มีหน้าที่สำคัญในโครงสร้างของสังคม (Positional Technique) และเทคนิคการระบุชนชั้นนำและความมีอำนาจอิทธิพล โดยดูที่ว่าใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใน ประเด็น (issues) ที่สำคัญที่มีผลต่อความเป็นไปของสังคม (Decision Making Technique)¹ ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลที่ไดมามีความครอบคลุม และอุดช่องว่างของความผิดพลาดในการศึกษาให้มึน้อยที่สุดเท่าที่พึงจะทำได้ในการศึกษาทางสังคมศาสตร์ เพราะว่าวิธีการที่ใช้ทั้ง 3 วิธี ต่างมีจุดเด่นและจุดด้อยในตัวของตัวเอง² เช่น วิธีการระบุโดยดูที่ชื่อเสียง ก็เป็นวิธีที่ถุกมองว่ามุ่งวัดชื่อเสียงมากกว่าวัดอำนาจที่แท้จริง (real power) แต่ก็มีประโยชน์ที่ทำให้ผู้วิจัยเห็นภาพโครงสร้างชนชั้นนำ อำนาจได้เร็วและก็เป็นวิธีการที่วัดอำนาจของบุคคลในสังคม ในแง่ของการยอมรับจากประชาชนได้ระดับหนึ่ง สำหรับวิธีการระบุโดยดูที่ตำแหน่งก็มีปัญหาเช่นกัน คือไม่เป็นความจริงเสมอไปที่ผู้มีตำแหน่งนั้น ๆ จะเป็นผู้ตัดสินใจ ดังนั้น Robert A. Dahl จึงเสนอว่า

¹ ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือว่าจะเอาเกณฑ์ (criteria) อะไรเป็นมาตรฐานในการกำหนดว่าบุคคลผู้นั้นมีชื่อเสียงในด้านความเป็นผู้มีอำนาจและอิทธิพล ตำแหน่งไหนและระดับใดถึงจะเรียกว่าเป็นตำแหน่งสำคัญ และประเด็นทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ (issues) ไหนที่จะเรียกว่าเป็นประเด็นสำคัญ สำหรับการแก้ปัญหาผู้วิจัยจะอธิบายว่าใช้เกณฑ์อะไรกำหนดในนิยามตัวแปรและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง.

² ดูรายละเอียดการวิจารณ์ใน Michael Aiken and Paul E. Mott, eds., The Structure of Community Power (New York: Random House, 1970), Part IV, pp. 193-320.

ควรดูที่ว่าเป็นผู้ตัดสินใจที่แท้จริงในประเด็นนั้นมากกว่าที่จะดูที่ตำแหน่งและชื่อเสียง แต่วิธีการระบุโดยดูที่การตัดสินใจก็มีปัญหาอยู่ตรงที่ว่า ยากต่อการกำหนดว่าประเด็นอะไรสำคัญและเป็นตัวแทนของประเด็นอื่น ๆ ที่กำหนดได้ว่า เมื่อผู้ใดตัดสินใจในประเด็นนั้นแล้วจะถือว่าเป็นผู้มีอำนาจและยากที่จะระบุได้ว่าได้มีการตัดสินใจโดยใคร เมื่อไร และอย่างไร ด้วยเหตุผลที่กล่าวมานี้ผู้วิจัยจึงเสนอใช้วิธีการทั้ง 3 ประการ ศึกษาเพื่อให้เกิดการสนับสนุนและส่งเสริมจุดเด่นและแก้จุดด้อยของแต่ละวิธีให้ลดน้อยลง ดังที่ Aiken และ Mott ทокย้ำว่าไม่มีวิธีการใดที่สมบูรณ์ที่สุดในตัวมันเองในการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชน และทั้ง 3 วิธีต่างมีประโยชน์ในตัวเองอยู่

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย เพื่อตอบคำถามชนชั้นนำอำนาจและโครงสร้างอำนาจเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนที่สองขั้นตอนการหาผู้ให้ข้อมูล (ประชากรตัวอย่าง) และการคัดเลือก Key Informant ส่วนที่สามเป็นรายละเอียดการวิเคราะห์และเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มา

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากในการนำมาวิเคราะห์ชนชั้นนำ อำนาจ และโครงสร้างอำนาจชุมชน ผู้วิจัยจำแนกเป็น 3 ประเภท คือ ข้อมูลด้านแนวคิดและข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของสังคมที่ศึกษา ข้อมูลด้านคุณสมบัติส่วนตัวของชนชั้นนำและการระบุชนชั้นนำ และข้อมูลด้านประเด็นกิจกรรมที่มีผลต่อการกำหนดเนื้อหาของอำนาจและโครงสร้างอำนาจ โดยข้อมูลทั้งหมดนี้ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1.1 การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research)

เป็นการค้นคว้าเอกสารในด้านแนวคิด แนววิเคราะห์ชนชั้นนำ อำนาจ อิทธิพล และเป็นการค้นคว้าเอกสารข้อมูลพื้นฐานจากการสำรวจของอำเภอเบตง เทศบาลตำบลเบตงและจากผู้อื่นที่ศึกษาเกี่ยวกับเขตอำเภอเบตงแห่งนี้ เพื่อให้เข้าใจลักษณะทางสังคมการเมือง เศรษฐกิจ และศาสนาวัฒนธรรมอื่น ๆ ในสังคมที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเรื่องนี้ ตลอดจนสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาชนชั้นนำ อำนาจ และโครงสร้างอำนาจชุมชนในระดับอำเภอและเทศบาล ตำบล ซึ่งจักเป็นประโยชน์ต่อการตั้งสมมติฐานการสร้างตัวแบบการวิเคราะห์ และเพื่อทดสอบข้อค้นพบของงานวิจัยที่ผ่านมาแล้วในเรื่องนี้

2.1.2 การสัมภาษณ์

เป็นการสัมภาษณ์แบบโครงสร้างตามแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เพื่อให้ประชากร ตัวอย่างที่ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างจากประชาชน และชนชั้นนำตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบข้อมูล ด้านความแตกต่างระหว่างชนชั้นนำและประชาชน คุณสมบัติพิเศษของชนชั้นนำ ความสัมพันธ์ ระหว่างชนชั้นนำ การรับรู้ของชนชั้นนำและประชาชนในเชิงความคิดเห็น (opinion) ที่มีต่อผู้มี อำนาจ และเพื่อจัดลำดับ (rank order) ชนชั้นนำตามลำดับความมีอำนาจและอิทธิพล

2.1.2.1 แบบสอบถามสำหรับประชาชน

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นส่วน ข้อมูลพื้นฐาน และส่วนที่สองเป็นแบบสอบถามเพื่อให้ประชาชนระบุชนชั้นนำตามลำดับความมีอำนาจ อิทธิพลและการได้รับการยกย่อง

1) ส่วนแรกของแบบสอบถาม จะสอบถามข้อมูลพื้นฐานของ ประชาชนดังนี้ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานที่เกิด อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ รายได้ กรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ศาสนาที่นับถือ เชื้อชาติ สัญชาติ การเข้าเป็นสมาชิกสมาคม หรือองค์กร ตำแหน่งหน้าที่และการรับข่าวสารจากสื่อสารมวลชน

2) ส่วนที่สองของแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้ ระบุว่า ใครคือผู้มีอำนาจ อิทธิพล และได้รับการยอมรับจากประชาชนและในความคิดเห็นของ ประชาชน ใครมีอำนาจสูงสุดและให้ลำดับความมีอำนาจด้วย

2.1.2.2 แบบสอบถามสำหรับชนชั้นนำ

ก่อนที่จะมีการสัมภาษณ์ชนชั้นนำนั้น ผู้วิจัยจะคัดเลือกชนชั้นนำที่จะ นำมาเป็นผู้ให้ข้อมูลจำนวนหนึ่ง (key informant) คัดเลือกมาจาก 3 สาขา คือ ข้าราชการ (governmental) ธุรกิจ (business) และชนชั้นนำทางสังคมหรือสถานภาพสูง (status or social leader) ให้ตอบแบบสอบถามชุดหนึ่ง ซึ่งสร้างขึ้นเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นข้อมูล พื้นฐานเช่นเดียวกับ ข้อ 1) แบบสอบถามสำหรับประชาชน ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างชนชั้นนำกับประชาชน และส่วนที่สองเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่างหาก แต่โดยความ หมายแล้วไม่แตกต่างจากแบบสอบถามเกี่ยวกับชนชั้นนำของประชาชน จะต่างกันตรงที่แบบสอบถาม สำหรับชนชั้นนำจะมีรายชื่อผู้นำชัดเจนอยู่แล้ว จากที่ผู้วิจัยคัดเลือกโดยใช้หลักเกณฑ์ที่สร้างขึ้นคัดเลือก

2.1.2.3 แบบสอบถามเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำ

เพื่อวัดระดับของความใกล้ชิดสนิทสนม (acquaintanceship) และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (cohesive) โดยใช้วิธีการทางสังคมมิติ (sociometric choices)

ทั้งนี้ แบบสอบถามนี้ต้องผ่านการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-test) ซึ่งหมายถึงการนำเอาแบบสอบถามที่ร่างขึ้นทุกชุดไปให้ประชาชนในชุมชนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับชุมชนที่เราจะศึกษาไปทดสอบแบบสอบถาม เพื่อหาจุดอ่อนและเพื่อเสริมแบบสอบถามให้เหมาะสมกับชุมชนที่เราศึกษายิ่งขึ้น

2.1.3. การสังเกตการณ์โดยเข้าไปมีส่วนร่วม

วิธีการนี้ใช้เพื่อศึกษาชุมชนอย่างใกล้ชิดเพื่อหาประเด็น (issues) นโยบาย กิจกรรม (ประเพณี วัฒนธรรม) ของชุมชน ทั้งนี้เพราะว่ากิจกรรมและประเด็นนโยบายเหล่านี้มีผลต่อสังคมโดยรวมระดับหนึ่ง และการทราบสิ่งเหล่านี้ย่อมนำไปสู่การสังเกตเห็นลักษณะการตัดสินใจ กิจกรรม ประเด็น นโยบาย ของชุมชนว่าตัดสินใจโดยใคร กลุ่มไหน และจะทำให้การศึกษาทราบถึงลักษณะโครงสร้างอำนาจ ชนชั้นนำ และอำนาจในชุมชนได้ถูกต้องมากขึ้นกว่าที่จะดูที่ตำแหน่งและชื่อเสียงเท่านั้น

2.2 ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างประชากรและการคัดเลือกชนชั้นนำที่จะนำมาเป็นผู้ให้ข้อมูล

2.2.1. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง (population and sampling)

เป็นขั้นตอนการคัดเลือกจำนวนประชากรที่จะศึกษา ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบมีจุดประสงค์ (purposive sampling) โดยมุ่งเจาะจงเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครอบครัวตามทะเบียนราษฎร์เท่านั้น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่จะนำมาเป็นตัวอย่างตามลักษณะความเหมาะสม และลักษณะกลุ่มที่จะให้ข้อมูลได้มาระบุว่าเป็นตัวแทนของประชาชนในอำเภอเบตงเฉพาะในเขตตัวเมืองมากที่สุด

(1) จำนวนประมาณร้อยละ 5-10 ของจำนวนครัวเรือนในอำเภอเบตง โดยวิธีสุ่มแบบธรรมดา

(2) แยกตามลักษณะกลุ่มเชื้อชาติ เช่น ต้องเป็นประชากร (ครัวเรือน)

กลุ่มเชื้อสายจีนร้อยละ 43 มุสลิมร้อยละ 45 และอื่น ๆ อีกร้อยละ 12

(3) คำนี้ถึงการเกาะกลุ่มตามภูมิศาสตร์ (cluster group) จะพยายามให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ตามลักษณะการกระจายของประชากร

2.2.2 ขั้นตอนการคัดเลือกชนชั้นนำที่จะนำมาเป็นผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ

ผู้วิจัยจัดคัดเลือกชนชั้นนำที่จะนำที่อยู่ตำแหน่งสำคัญ (position of prominence) นองศ์การของรัฐ (governmental) ธุรกิจ (business) สังคม (social position) เช่น ตำแหน่งในส่วนราชการต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่ศึกษาธุรกิจการค้าและอุตสาหกรรม สมาคม การเมืองท้องถิ่นและผู้ที่มีสถานภาพเด่นทางสังคม เช่น ผู้นำทางศาสนา ปัญหาที่ตามมาคือว่า เราจะใช้เกณฑ์อะไรเป็นมาตรฐานในการคัดเลือก หรือจะใช้อะไรเป็นตัวชี้ (indicator) เพื่อให้การคัดเลือกชนชั้นนำที่จะนำมาเป็นผู้ให้ความคิดเห็น (opinion) ว่าใครมีอำนาจที่สุดในกลุ่มชนชั้นนำที่คัดเลือกมานั้น และให้จัดลำดับความมีอำนาจอิทธิพลด้วย ในวิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยได้แบ่งรายชื่อผู้ให้ข้อมูลที่เป็ชนชั้นนำ 3 กลุ่ม (key informant list) กลุ่มละ 10 รายชื่อ พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์ที่จะชี้ให้ยอมรับ³ ว่าผู้นั้นเป็นบุคคลชนชั้นนำดังนี้

(1) กลุ่มตำแหน่งในองศ์กรของรัฐ (governmental position) ตัวชี้ นำหรือเกณฑ์ที่กำหนดตำแหน่งเหล่านี้คือ เป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญมาก เช่น หัวหน้าหน่วยงานที่มีบทบาทต่อประชาชนและความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง เป็นตำแหน่งที่ผู้ถือครองตำแหน่งนี้เข้ามาอยู่ในพื้นที่นานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป (อยู่นาน) และบุคคลที่ดำรงตำแหน่งต้องมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนดี ตำแหน่งเหล่านี้ เช่น นายอำเภอ สารวัตรใหญ่ ผู้บังคับการหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 53 หัวหน้ากองตรวจคนเข้าเมือง รองผบ.พตท. 43 ส่วนหน้าเบตง นายกเทศมนตรี เทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล และ สมาชิกสภาจังหวัดที่เป็นตัวแทนของอำเภอ เป็นต้น

(2) กลุ่มตำแหน่งในทางธุรกิจการค้าและอุตสาหกรรม (business position) ตัวชี้ นำหรือเกณฑ์ที่จะนำมากำหนด คือ ต้องมีเวลาอยู่ในชุมชนนานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป และมีความสำคัญ ดังนี้

³ เกณฑ์หรือตัวชี้ที่กำหนดนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะการกระจายของข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ได้มาทั้งนี้เพื่อความเหมาะสม.

(2.1) ผู้จัดการ ประธาน ประธานกรรมการ หัวหน้าหรือกรรมการบริหารธนาคาร โรงงานอุตสาหกรรม บริษัทที่มีขนาดใหญ่และมีทรัพย์สินตั้งแต่ 10 ล้านขึ้นไป

(2.2) หัวหน้าโรงงานหรือบริษัทร้านค้าที่มีลูกจ้างประจำตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป

(2.3) บุคคลที่เป็นเจ้าของกิจการธุรกิจ ร้านค้า ที่ดิน เหมืองแร่ สวนยางหรือกิจการอื่น ๆ ที่มีทรัพย์สินตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป

(3) กลุ่มตำแหน่งทางสังคม (social position) หมายถึง ตำแหน่งทางสังคมในด้านวัฒนธรรม ศาสนา ประเพณี และสมาคม เช่น ผู้นำทางศาสนา ผู้นำสมาคม นายกสมาคม และบุคคลซึ่งชาวบ้านทั่วไปยอมรับว่าเป็นผู้มีความสำคัญ เกณฑ์หรือตัวชี้ที่นำมากำหนดตำแหน่งเหล่านี้ คือ

(3.1) ต้องมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนนานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

(3.2) ถ้าเป็นผู้นำทางศาสนา ต้องเป็นศาสนาที่คนส่วนใหญ่หรือจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ในชุมชนให้การยอมรับนับถือ

(3.3) ถ้าเป็นสมาคม ต้องเป็นผู้นำหรือนายกสมาคมขนาดใหญ่หรือมีสมาชิกตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป

(3.4) ถ้าเป็นผู้นำทางสถานภาพที่ประชาชนในสังคมยอมรับ ต้องเคยดำรงตำแหน่งสำคัญมาก่อน เช่น เคยเป็นนายอำเภอ นายกเทศมนตรี สारวตริใหญ่ หรือผู้นำศาสนา

หลังจากนั้นนำรายชื่อกลุ่มชนชั้นนำซึ่งจัดได้มาประมาณ 30 ราย ชื่อที่คัดเลือกได้มานั้น มาเป็นผู้ตัดสินใจ (judges) จัดลำดับตำแหน่งความสำคัญ (rank order) ชนชั้นนำตามลำดับของควมมีอำนาจ อิทธิพล และการยอมรับ ด้วยคำถามชุดหนึ่งร่างขึ้นมาต่างหาก คือ...."โปรดจัดลำดับบุคคลชนชั้นนำตั้งแต่ 1-30 รายชื่อที่ให้มานี้ว่า ใครในความคิดเห็นของท่านเป็นผู้ที่มีอิทธิพลหรืออำนาจสูงสุด (most influential persons) และเป็นผู้ที่มีอิทธิพลพอที่จะเป็นผู้นำคนอื่น ๆ ที่เหลือ อนึ่งถ้าท่านเห็นว่ายังมีคนอื่นที่ท่านคิดว่าสมควรจะจัดอยู่ในลำดับความเป็นบุคคลชนชั้นนำและมีอิทธิพลหรืออำนาจมาก โปรดระบุชื่อ....และจัดหมายเลขลำดับให้ด้วย"

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ลักษณะ พร้อมทั้งได้ใช้เครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ดังนี้

2.3.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis)

เป็นการวิเคราะห์ที่อาศัยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS* เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบความแตกต่างและดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังนี้

(1) การวิเคราะห์เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างประชาชน และชนชั้นนำ ผู้วิจัยใช้การทดสอบทางสถิติแบบง่าย ๆ คือ frequencies เพื่อสรุปดูลักษณะการแจกแจงข้อมูล โดยทั่วไปที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ใช้ Crosstabs (การแจกแจงตารางไขว้) เพื่อสร้างตารางแจกแจงความถี่ของข้อมูล ดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัวในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติต่าง ๆ เช่น Chi-Square, Cramer V และ ค่า Gamma ข้อมูลเข้าช่วยในการตัดสินใจ

(2) การวิเคราะห์ความแตกต่างในการรับรู้ ชนชั้นนำที่มีอำนาจตามลำดับความมีอิทธิพลในความคิดเห็น (opinion) ของชนชั้นนำและประชาชนว่าต่างกันอย่างไร โดยใช้ Pearson Correlation เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของประชาชนและชนชั้นนำ ต่อการรับรู้เรื่องชนชั้นนำว่าเกี่ยวข้องกับลักษณะใด แตกต่างกันหรือไม่ และมีระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

(3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำ ทั้งชนชั้นนำระดับสูงและระดับต่ำว่ามีความสัมพันธ์ในระดับหนาแน่นเพียงไร อันจะทำให้เราทราบลักษณะโครงสร้างอำนาจได้ระดับหนึ่ง โดยใช้วิธีการทางสังคมมิติ (sociometric choices) และใช้ค่าสถิติ T-Test ทดสอบ

2.3.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (qualitative analysis)

เป็นการมุ่งวิเคราะห์โดยใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในชุมชนเพื่อศึกษาเกี่ยวกับประเด็น (issues) ต่าง ๆ ในชุมชนว่ามีประเด็นใดสำคัญและถูกทำการตัดสินใจโดยใครตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญ ๆ ของชุมชนเพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบการเป็นผู้นำ และศึกษานิสัยส่วนตัวของผู้นำหรือชนชั้นนำที่เรามุ่งศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ทราบข้อมูลที่เป็นข้อมูลแบบเจาะ

ลึกจริง ๆ อันจะทำให้ผู้วิจัยวิเคราะห์โครงสร้างอำนาจชุมชนได้อย่างถูกต้อง

2.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำ

วัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับความแตกต่างในความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำระดับสูง (top elite) และชนชั้นนำระดับต่ำ (low elite) ในด้านความสนิทสนมคุ้นเคยกัน และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือเป็นการเกาะกลุ่มของชนชั้นนำ (cohesive) ทั้งนี้โดยใช้วิธีสังคมมิติ (sociometric) และได้ใช้ค่าสถิติ T-Test ในการทดสอบระดับความสนิทสนม คุ้นเคยกัน (acquaintanceship) และใช้แบบแผนการเลือกระหว่างกันของชนชั้นนำมาสร้างแผนผังความสัมพันธ์ในรูปของโซซิโอแกรม (sociogram) หรือกราฟชี้ทิศทาง เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเกาะกลุ่ม (cohesive) ของชนชั้นนำทั้งสองกลุ่ม

(1) การให้ค่าของความสัมพันธ์ทางสังคมตามแบบสอบถามที่ร่างขึ้นนั้น ผู้วิจัยให้ค่าคะแนนความสัมพันธ์จากระดับต่ำสุดไปหาระดับสูงสุด ดังนี้

ระดับความสัมพันธ์	ไม่เคยรู้จัก	เคยได้ยินชื่อ	รู้จักบ้าง	รู้จักกันดี	สนิทสนม คุ้นเคยกันมาก
ค่าคะแนน	1	2	3	4	5

(2) การให้คะแนนการเลือกระหว่างชนชั้นนำ ผู้วิจัยให้ค่าคะแนนผู้ที่ได้รับเลือก 1 ผู้ไม่ได้รับเลือก ๒ หลังจากนั้นจะนำไปสร้างแผนผังความสัมพันธ์ในรูป sociogram